

Λειτουργία και Δραστηριότητες Κατασκηνώσεων

Λειτουργία και Δραστηριότητες Κατασκηνώσεων:
Ο Θεσμός της Κατασκήνωσης

Νικόλαος Θεοδωράκης
Επίκουρος Καθηγητής Τ.Ε.Φ.Α.Α Σερρών, Α.Π.Θ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

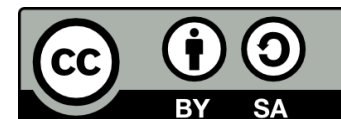

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Λειτουργία και Δραστηριότητες Κατασκηνώσεων

Ο Θεσμός της Κατασκήνωσης

Περιεχόμενα ενότητας

---

1. Ορισμός του θεσμού της Κατασκήνωσης
2. Ιστορική εξέλιξη στο διεθνή χώρο
3. Ιστορική εξέλιξη στην Ελλάδα
4. Η εξέλιξη της κατασκήνωσης σήμερα

Σκοποί ενότητας

- Να γίνει αναφορά στην ιστορική εξέλιξη του θεσμού της κατασκήνωσης τόσο διεθνή χώρο όσο και στην Ελλάδα.
- Να γίνει αναφορά του θεσμού σήμερα στον ελλαδικό χώρο.

Ορισμός του Θεσμού της Κατασκήνωσης

- Ο Miller το 1997, υποστήριξε ότι «η κατασκήνωση μπορεί να σημαίνει πολλά διαφορετικά πράγματα. Κυρίως όμως η κατασκηνωτική εμπειρία έχει αναγνωρισθεί ως σημαντικός παράγοντας της ανάπτυξης του παιδιού και της βελτίωσης της κοινωνίας μας».

Ορισμός του θεσμού της Κατασκήνωσης

- Σύμφωνα με τους Μαρκαντώνη, Γκούνη & Ζαμπέλη (2005) η κατασκήνωση «Δεν είναι απλώς ένας τόπος. Δεν αντιστοιχεί μόνο σε δέκα ή περισσότερες μέρες. Δεν είναι μόνο τα πρόσωπα. Είναι τρόπος ζωής, είναι μια δυνατότητα κοινής ζωής, μια μορφή αντίστασης και ανακάλυψης του εαυτού».

Ορισμός του Θεσμού της Κατασκήνωσης

- Η American Camp Association το 2007, όρισε την κατασκήνωση ως «μια διαρκή εμπειρία, η οποία εξασφαλίζει μια δημιουργική, ψυχαγωγική και εκπαιδευτική ευκαιρία, μέσω της ομαδικής διαβίωσης στην ύπαιθρο. Χρησιμοποιεί εκπαιδευμένα ηγετικά στελέχη και τις πηγές του φυσικού περιβάλλοντος προκειμένου να συμβάλλει στην ψυχοσυναισθηματική, σωματική, κοινωνική και πνευματική ανάπτυξη του κάθε κατασκηνωτή».

Ορισμός του θεσμού της Κατασκήνωσης

- Η Smith το 2010, υποστήριξε ότι «αρχικά η θερινή παιδική κατασκήνωση ήταν μέρος του κινήματος αναψυχής και αργότερα κυρίαρχη πολιτιστική τάση. Σήμερα είναι μέρος των αξιών της κοινωνίας μας αλλά και βιομηχανία. Η σύγχρονη κατασκήνωση προσφέρει αναπτυξιακές ευκαιρίες και δραστηριότητες. Είναι ένα βιωματικό μαθησιακό περιβάλλον που συμπληρώνει την εκπαίδευση. Η δύναμη της κατασκηνωτικής εμπειρίας συμβάλλει στην καλύτερη χρησιμοποίηση των δυνατοτήτων και των θετικών δια βίου συνηθειών ευεξίας, υποστηρίζοντας τη δημιουργία υγιών παραγωγικών πολιτών που θα ευημερούν».

Ιστορική εξέλιξη στο διεθνή χώρο

- 1840 - Εκκλησιαστική ομάδα κατασκήνωσε σε αυτοσχέδιες τέντες στον Καναδά.
- 1861 - Η πρώτη οργανωμένη κατασκήνωση πραγματοποιείται σε σχολείο αρρένων στην Washington, διάρκειας δυο εβδομάδων δίνοντας στα παιδιά τη δυνατότητα για δημιουργικές κατασκευές ψάρεμα βαρκάδα κ.α. Το πρόγραμμα αυτό συνεχίστηκε για τα επόμενα 12 χρόνια.

Ιστορική εξέλιξη στο διεθνή χώρο

- 1876 - Ο γιατρός Joserh Roth της Rennsylvania οργάνωσε κατασκήνωση με σκοπό τη βελτίωση της υγείας των παιδιών δίνοντας έμφαση στην προαγωγή της φυσικής κατάστασης.
- 1892 - Οι τοπικές κοινωνίες ξεπερνώντας τις συντηρητικές αντιλήψεις της εποχής εκείνης για τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία οργανώνουν για πρώτη φορά κατασκηνώσεις για κορίτσια.
- 1899 - Ξεκίνησαν στο Chicago κατασκηνώσεις για παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Ιστορική εξέλιξη στο διεθνή χώρο

- Στις αρχές του 20ου αιώνα διάφοροι φορείς και οργανώσεις ιδρύουν κατασκηνώσεις όπως:
- Προσκοπισμός το 1910
- Οδηγισμός το 1912
- Παράλληλα κάνουν την εμφάνισή τους και οι πρώτες κρατικές κατασκηνώσεις

Ιστορική εξέλιξη στην Ελλάδα

- 1907 - Με την οικονομική στήριξη της Σοφίας Σλήμαν διοργανώνεται κατασκήνωση στο δάσος της Βουλιαγμένης.
- 1911 - Λειτουργεί η πρώτη οργανωμένη κατασκήνωση στο δάσος Της Μαγκουφάνας στην Πεύκη Αττικής από τον ιδρυτή του Ελληνικού προσκοπισμού γυμναστή Αθανάσιο Λευκαδίτη.
- 1921 - Λειτουργεί παιδική εξοχή στο Δέλτα του Π. Φαλήρου από τον Πατριωτικό Σύλλογο (μετέπειτα ΠΙΚΠΑ).

Ιστορική εξέλιξη στην Ελλάδα

- 1922 - Έχουμε επίσημα την εισαγωγή του θεσμού των κατασκηνώσεων στην Ελλάδα, με την ίδρυση κατασκήνωσης στην Αγία Τριάδα Θεσ/κης από τη ΧΑΝ (χριστιανική αδελφότητα νέων).
- 1924 - Το ΠΙΚΠΑ ιδρύει επίσημα τις πρώτες κρατικές παιδικές εξοχές στη Βούλα, τη Θεσ/νικη και τη Κέρκυρα. Ακολουθούν κατασκηνώσεις στην Πεντέλη, Βόλο, Πάτρα, Ρέθυμνο, Ηράκλειο.

Ιστορική εξέλιξη στην Ελλάδα

- Στην κατοχή οι κατασκηνώσεις πέφτουν σε αδράνεια. Με πρωτοβουλία όμως του Σουηδικού Ερυθρού Σταυρού του Σώματος Ελληνίδων Προσκόπων και της Φιλικής Εταιρείας Νέων λειτουργούν κατασκηνώσεις στην Πεντέλη και τη Γλυφάδα για σίτιση στερημένων παιδιών από τον πόλεμο.

Ιστορική εξέλιξη στην Ελλάδα

- Μεγάλη ανάπτυξη παρατηρείται μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο προκειμένου να δοθεί θαλπωρή και σίτιση στα ταλαιπωρημένα παιδιά.
- Μεγάλες ξένες και ντόπιες οργανώσεις αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και στήνουν κατασκηνώσεις κυρίως στο Λεκανοπέδιο της Αττικής.
- Πολλές εκ των οποίων μεγαλουργούν γράφοντας μέχρι και σήμερα την ιστορία της ελληνικής κατασκηνωτικής διαδρομής (Ερυθρός Σταυρός, Εθνικό Ίδρυμα Εργαζόμενου Παιδιού, ΧΑΝ, Τράπεζα της Ελλάδος, Εθνική Τράπεζα).

Ιστορική εξέλιξη στην Ελλάδα

- 1960 - Ιδιωτικές κατασκηνώσεις
- 1990 - Σημειώνεται έξαρση κατασκηνωτικών κέντρων ανά την Ελλάδα κυρίως από ιδιώτες με ποικίλους σκοπούς – στόχους και φυσικά αντίστοιχα προγράμματα και υλικοτεχνική υποδομή. Εκτός των ιδιωτικών και φυσικά κερδοσκοπικών επιχειρήσεων οι σπουδαιότεροι φορείς που δραστηριοποιούνται στο χώρο είναι πολλά Υπουργεία (για παιδιά των εργαζομένων σε αυτά) διάφοροι δημόσιοι οργανισμοί και Ιδρύματα επιχειρήσεις γνωστές ως ΔΕΚΟ (ΔΕΗ κ.α.), οι Μητροπόλεις, Τράπεζες, Δήμοι, Νομαρχίες.

Η εξέλιξη της κατασκήνωσης σήμερα

- 1987 - Ομάδα ανθρώπων από διάφορες χώρες με σχετική εμπειρία συνέταξαν διακήρυξη με περιεχόμενο τους βασικούς στόχους της κατασκηνωτικής ζωής αναγγέλλοντας την ίδρυση της Διεθνούς Ένωσης Κατασκηνώσεων (International Camping Fellowship ICF).

Η εξέλιξη της κατασκήνωσης σήμερα

- Από τις πρώτες ενέργειες ήταν η μελέτη και η έρευνα για τη δημιουργία Περιφερειακών Κατασκηνωτικών Συνδέσμων.
- Στον κατάλογο των μελών συμπεριλαμβάνονταν κατασκηνώσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση την Αυστραλία τον Καναδά τις Ινδίες το Ισραήλ την Ιαπωνία, την Κένυα την Ρωσία την Ταϊβάν και τις ΗΠΑ.

Η εξέλιξη της κατασκήνωσης σήμερα

- Εκπρόσωποι ελληνικών κατασκηνώσεων συμμετέχουν στο συνέδριο της ICF που πραγματοποιήθηκε στο Καναδά και δημιουργούν την Ένωση Φορέων Ελληνικών Κατασκηνώσεων (ΕΦΕΚ).

Η εξέλιξη της κατασκήνωσης σήμερα

Σκοποί της ένωσης είναι:

1. Η θέσπιση ενός σύγχρονου νομοθετικού πλαισίου για την ίδρυση και λειτουργία παιδικών κατασκηνώσεων που να σέβεται τις διαφορετικές περί κατασκηνώσεων αντιλήψεις των φορέων παιδικών κατασκηνώσεων

Η εξέλιξη της κατασκήνωσης σήμερα

Σκοποί της ένωσης είναι:

1. Η θέσπιση ενός σύγχρονου νομοθετικού πλαισίου για την ίδρυση και λειτουργία παιδικών κατασκηνώσεων που να σέβεται τις διαφορετικές περί κατασκηνώσεων αντιλήψεις των φορέων παιδικών κατασκηνώσεων.

Η εξέλιξη της κατασκήνωσης σήμερα

2. Η αναγνώριση του θεσμού των παιδικών κατασκηνώσεων ως δραστηριότητα αξίας να ενισχύεται από τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
3. Η εδραίωση του θεσμού των παιδικών κατασκηνώσεων έτσι ώστε κάθε παιδί να αποκτήσει τη δυνατότητα της απόλαυσης του αγαθού της παιδικής κατασκήνωσης.

Η εξέλιξη της κατασκήνωσης σήμερα

4. Η δημιουργία και ενδυνάμωση μέσα από το θεσμό της παιδικής κατασκήνωσης των στοιχείων που συνθέτουν την Εθνική μας ταυτότητα με έμφαση στον Ελληνικό Πολιτισμό την Ιστορία και την Ορθοδοξία.
5. Η προώθηση της παιδικής κατασκήνωσης ως οικολογικού παιδαγωγικού και εκπαιδευτικού θεσμού.

Βιβλιογραφία

1. American Camp Association (2007). A Guide to ACA- Accredited Camps in the Southeast. American Camp Association, Southeastern.
2. Miller, J. (1997, March-April). What is camp?-summer camps. Camping Magazine – American Camp Association.
3. Smith, P. (2010). Well- Founded Hope: Frome the Past to the Future. Camping Magazine – American Camp Association, 83 (1).
4. International Camping Fellowship ICF
<http://www.campingfellowship.org/>

Βιβλιογραφία

5. Μαρκαντώνη, Ε., Γκούνη, Α., & Ζαμπέλη, Ι. (2005). Στην κατασκήνωση με τα παιδιά. (σελ. 2-3). Αθήνα. Εκδόσεις: Γραφείο-Ιδρύματος Νεότητας, Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών.
6. [ΈΝΩΣΗ ΦΟΡΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΩΝ](#)
7. Σώματος Ελληνίδων Προσκόπων
<http://www.sep.org.gr/>
8. ΧΑΝΘ <http://el.wikipedia.org/wiki>

Ευχαριστώ

Επεξεργασία: Παναγιώτα Μπαλάσκα

Θεσσαλονίκη, 09/12/2013

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

